

Uvedení do problematiky

SURDOPEDIE

(lat. *surdus* – hluchý, řec. *paidagogikos* – týkající se výchovy)

- speciálně-pedagogická disciplína zabývající se **výchovou a vzděláváním a rozvojem jedinců se sluchovým postižením**

- jiné pojmy užívané pro ozančení tohoto oboru : **surdologie, surdopedagogika či pedagogika sluchově postižených**

- do r. 1983 byly výchova a vzdělávání sluchově postižených zahrnovány do komplexního oboru logopedie (postupné akceptování sluchově postižených jako jazykové a kulturní minority, jiná metodika práce, cíle,..)

- **sluchově postižení – nehomogenní skupina**
- *kvalita a kvantita* sluchového postižení, *věk*, kdy k postižení došlo, *mentální dispozice* jedince a *péče*, která mu byla věnována a další *přidružené postižení*
- **nedoslýchavost** (lehká, střední, těžká)
- **hluchota** (praktická, úplná)
- **ohluchlost**
- **ušní šelest** (tinnitus)
 - sluchové vjemy bez vnějšího zvukového podnětu
 - pacienti slyší nepříjemné pískání, hučení a šumění
- **presbyakuzie (presbyakusis)**
 - postižení objevující se v oblasti slyšení tónů vysokých frekvencí a současně dochází ke zhoršování rozumění řeči. Člověk slyší méně a hůře. K postupnému snižování sluchové ostrosti dochází právě po 60. roce života.
- v ČR žije dle statistik až **500 tisíc** osob se SP
- **90%** neslyšících pochází z rodin, ve kterých žádný člen není sluchově postižený
- **90%** neslyšících si bere nedoslýchavého, popř. neslyšícího partnera
- **90%** všech dětí z manželství neslyšících jsou slyšící
- *ušními šelesty* podle průzkumů trpí **15 – 17 %** veškeré populace (ve věku 60 – 65 let - každý druhý člověk)
- určité sluchové obtíže má až **1 z 22** novorozenců (tekutina ve středouší)
- porucha sluchu novorozenců je nejčastější poruchou vůbec. Je **20 ×** častější než *fenylylketonurie*
- jen **15 000** sluchově postižených osob, které se s vadou sluchu narodily nebo jejichž vada vznikla v dětství
- že v ČR žije asi **7 300** uživatelů znakové řeči.

Obor surdopedie

- tvorba a rozvoj komunikace
- výchova a vzdělávání SP
- prevence sluchových vad
- příprava na povolání

Cíl surdopedie

- komplexní a raná péče o SP
- * zdravotnická, speciálně pedagogická, sociálně právní, rodinná péče
- sociální zařazení
- integrace – inkluze
- profesní uplatnění
- zprostředkování komunikačních kompetencí

Mezioborové vztahy

- ostatní obory speciální pedagogiky
(*logopedie, oftalmopedie, psychopedie, somatopedie, etopedie, specifické poruchy učení*)
- obecná pedagogika, obecná psychologie – psychologie osobnosti
- medicínské obory – ORL, foniatrie, plastická chirurgie, pediatrie
- technické obory – protetika
- audiologie, audiometrie
- akustika, elektroakustika
- lingvistika
- sociologie, sociolingvistika

Terminologie

- prelingválně sluchově postižený
- postlingválně sluchově postižený

- znakový jazyk
- znakovaná čeština

- Neslyšící x neslyšící

Speciálně terapeutické metody

- **reedukace**
- zaměření na postiženou funkci a zlepšování její činnosti, znovuoživení, aktivování

- **kompence**
- nahrazení postižené funkce, vyrovnání

- **rehabilitace**
- navrácení do společnosti